

Avaleht>Raha/Rahalised nõuded>Euroopa maksekäsk

Euroopa maksekäsk

Tšehhi

1 Maksekäsmenetluse olemasolu

Peale Euroopa maksekäsmenetluse, mida reguleeritakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta määrusega (EÜ) nr 1896/2006, millega luuakse Euroopa maksekäsmenetlus, on Tšehhi Vabariigis veel kolm seda liiki menetlust – maksekäsmenetlus, elektrooniline maksekäsmenetlus ja käskveksli või tšeki maksekäsmenetlus (tsiviilkohtumenetluse seadustiku (*občanský soudní řád*) seaduse nr 99/1963 paragrahv 172–175).

1.1 Menetluse kohaldamisala

Maksekäsu võib välja anda isegi ilma hageja sõnaselge taotluseta, hagi alusel, millega nõutakse rahalise nõude täitmist, kui selline õigus tuleneb hageja esitatud ja dokumenteeritud asjaoludest. Kohus otsustab alati omal äranägemisel, kas ta lahendab asja maksekäsu väljaandmise teel; kui kohus maksekäsku välja ei anna, määrab ta istungi. Maksekäsku ei ole võimalik välja anda, kui see tuleb kätte toimetada välismaal asuvalle kostjale või kui kostja asukoht on teadmata (tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 paragrahvi 172 lõige 2).

Elektroonilise maksekäsu võib välja anda ainult hageja taotlusel, mis esitatakse selleks ettenähtud elektroonilisel vormil ja allkirjastatakse sertifitseeritud elektroonilise allkirjaga, tingimusel et nõue ei ületa 1 000 000 CZK; selle nõude summa ei sisalda lisanõudeid. Elektroonilist maksekäsku ei ole võimalik välja anda, kui see tuleb kätte toimetada välismaal asuvalle kostjale või kui kostja asukoht on teadmata (tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 paragrahvi 174a lõige 3).

Käskveksli või tšeki maksekäsk võib anda õigused, mis tulenevad vekslit või tšekist. Kui vorminõuded on täidetud, on kohus kohustatud tegema lihtmenetluses otsuse, mis seisneb käskveksli (tšeki) maksekäsu väljaandmisel. Käskveksli või tšeki maksekäsu võib välja anda ainult hageja algatusel ja isegi juhul, kui see tuleb kätte toimetada välisriigis. Käskveksli või tšeki maksekäsu võib kätte toimetada ainult kostjale isiklikult; muud kättetoimetamise viisid on välistatud.

Euroopa maksekäsmenetluse algatamise eesmärk on sisse nõuda vaidlustamata rahalised nõuded teatava summa ulatuses. Ajaks, kui esitatakse hagi Euroopa maksekäsu väljaandmiseks, peab vaidlustamata rahaliste nõuete maksetähtaeg olema saabunud. Hagi esitamiseks tuleb täita vorm A, kus esitatakse kogu teave poolte ning nõude sisu ja summa kohta. Kohus vaatab taotluse läbi ja kui vorm on täidetud nõuetekohaselt, peaks ta 30 päeva jooksul välja andma Euroopa maksekäsu.

1.1.1 Milliste nõuete puhul võib seda kohaldada (nt ainult rahaliste, lepinguliste vm nõuete puhul)?

Otsuseid võib maksekäsu, elektroonilise maksekäsu või Euroopa maksekäsu kujul teha ainult seoses rahaliste nõuetega.

Käskveksli või tšeki maksekäsu võib välja anda ainult vekslit või tšekist tulenevate rahaliste nõuete täitmiseks.

1.1.2 Kas nõude väärtusele on kehtestatud ülemmäär?

Elektroonilise maksekäsu korral kohaldatakse maksimumsummat 1 000 000 CZK (pluss lisanõuded); Euroopa maksekäsu või käskveksli (tšeki) maksekäsu korral maksimumsummat ei ole.

1.1.3 Kas kõnealuse menetluse kasutamine on vabatahtlik või kohustuslik?

Maksekäsmenetlus ei ole kohustuslik; hageja võib esitada oma rahalise nõude tavapärase tsiviilkohtumenetluse kaudu. Kui hageja esitab tavahagi ja selles esitatud nõue on vastavuses maksekäsu väljaandmise nõuetega, võib kohus maksekäsu välja anda isegi juhul, kui hageja ei ole seda sõnaselgelt taotlenud. Elektroonilise maksekäsu, Euroopa maksekäsu ja käskveksli (tšeki) maksekäsu võib välja anda ainult hageja taotlusel.

1.1.4 Kas kõnealust menetlust saab kasutada ka siis, kui kostja elab mõnes muus liikmesriigis või kolmandas riigis?

Maksekäsku või elektroonilist maksekäsku ei ole võimalik välja anda, kui see tuleb kostjale kätte toimetada välisriigis. Sellisel juhul jätkab kohus menetlust kooskõlas tsiviilkohtumenetluse tavaeskirjadega.

Kui Tšehhi kohtu või teise liikmesriigi kohtu välja antud Euroopa maksekäsk tuleb kätte toimetada Tšehhi Vabariigis, tuleb see kostjale isiklikult üle anda.

Muud kättetoimetamise viisid ei ole lubatud (tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 paragrahvi 174b lõige 1).

1.2 Pädev kohus

Maksekäsu või elektroonilise maksekäsu kohta teeb otsuse territoriaalselt pädev ringkonnakohus (*okresní soud*). Käskveksli (tšeki) maksekäsu kohta teeb otsuse alati piirkondlik kohus (*krajský soud*) (tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 paragrahv 9). Euroopa maksekäsu väljaandmise hagi esitamisega seotud kohtualluvuse kohta vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1896/2006 (millega luuakse Euroopa maksekäsmenetlus) artikkel 6.

1.3 Vorminõuded

Maksekäsu või käskveksli (tšeki) maksekäsu väljaandmise hagi esitamiseks tüüpvorm puudub.

Kohus võib maksekäsu välja anda ilma hageja sõnaselge taotluseta. See ei kehti elektrooniliste maksekäskude ning käskveksli ja tšeki maksekäskude kohta. Maksekäsu või käskveksli või tšeki maksekäsu väljaandmise hagi või taotlus peab seetõttu vastama kohtule esitatava dokumendi suhtes kehtivatele üldistele nõuetele – kui seaduses ei ole teatavat liiki dokumendi puhul muid andmeid nõutud, peab dokumendist selguma vähemalt järgnev: kohus, kellele see esitatakse, selle esitanud isik, küsimus, mida see puudutab ja mida taotletakse; ning see peab olema allkirjastatud ja kuupäevaga varustatud. Allkirja ja kuupäeva lisamise kohustus ei kehti elektroonilisel vormil dokumentide kohta, mille vorming vastab konkreetsetele nõuetele. Dokument tuleb esitada kirjalikult ja seda võib teha paberil või elektroonilisel vormil avaliku andmesidevõrgu kaudu või faksi teel (tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 paragrahvi 42 lõiked 1 ja 4). Elektroonilisel vormil või faksi teel esitatud dokumendile tuleb kolme päeva jooksul lisada originaal või samasuguse sõnastusega kirjalik dokument. See ei kehti elektrooniliste dokumentide suhtes, millele on lisatud sertifitseeritud elektrooniline allkiri, mis põhineb akrediteeritud pakkuja välja antud sertifitseeritud sertifikaadil (tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 paragrahvi 42 lõige 3).

Elektroonilise maksekäsu väljaandmise taotluse võib esitada ainult elektroonilises vormingus ettenähtud vormil (vorm asub aadressil <https://www.justice.cz/>). Lisaks üldistele nõuetele (tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 paragrahvi 42 lõige 4) tuleb taotluses märkida ka poolte eesnimed, perekonnanimed ja aadressid ning (olenevalt olukorrast) isikukoodid või identifitseerimisnumbrid (ettevõtja nimi või juriidilise isiku nimi ja registreeritud asukoht, registreerimisnumber, riigi nimi ja riigi selle asjaomase organisatsiooniüksuse nimetus, kes riiki kohtus esindab) ning vajaduse korral ka nende esindajate nimed, otsustavate asjaolude kirjeldus, selle tõendi nimetus, mille hageja soovib esitada, ning selgitus selle kohta, mida hageja taotleb (tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 paragrahvi 79 lõige 1). Taotluses tuleb märkida ka isiku sünnikuupäev, juriidilise isiku

registreerimisnumber või äritegevusega tegeleva isiku registreerimisnumber (tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 paragrahvi 174a lõige 2). Taotlus tuleb allkirjastada hageja sertifitseeritud elektroonilise allkirjaga, mis põhineb sertifitseeritud pakkuja sertifitseeritud sertifikaadil. Euroopa maksekäsu taotluse esitamiseks tuleb täita Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1896/2006 I lisas esitatud vorm A. Vormis tuleb esitada kogu teave poolte ning nõude sisu ja summa kohta.

1.3.1 Kas tüüpvormi kasutamine on kohustuslik? (Kui on, siis kust selle vormi saab?)

Ainult elektroonilise maksekäsu korral. Vorm asub aadressil <https://www.justice.cz/>. Taotlus tuleb allkirjastada hageja sertifitseeritud elektroonilise allkirjaga, mis põhineb sertifitseeritud pakkuja sertifitseeritud sertifikaadil (tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 paragrahv 174a). Euroopa maksekäsu väljaandmise taotluse esitamise vorminõuete kohta vt eespool punkt 1.3.

1.3.2 Kas advokaadi kaasamine on kohustuslik?

Ei.

1.3.3 Kui üksikasjalikult tuleb nõuet põhjendada?

Maksekäsk või elektrooniline maksekäsk on võimalik välja anda ainult juhul, kui esitatud nõue tuleneb hageja esitatud ja dokumenteeritud asjaoludest (vt punkt 1.3.4). Järeldus, et esitatud nõue tuleneb hageja esitatud asjaoludest, eeldab otsustavate asjaolude kirjeldust, mida toetavad piisavad tõendid, mis on lisatud ja mis võimaldavad kohtul hageja esitatud nõude asjaolusid õiguslikult analüüsida. Asja asjaolud tuleb esitada tervikuna, et oleks võimalik hinnata, millist juriidilist õigust taotletakse (millist õigusakti tuleb kohaldada). Lisaks peab hageja esitama kõik asjaolud selle kohta, millise õigusaktiga on seotud õiguste ja kohustuste loomine, muutmine või lõppemine, ja kõik need peavad tuginema nõuetekohaselt tõenditele.

Käskveksli või tšeki maksekäsu väljaandmise menetluses nõutakse hagejalt, et ta esitaks vekslit või tšeki originaali, mille autentsuses ei ole põhjust kahelda, ja õiguse teostamiseks nõutavad muud dokumendid.

1.3.4 Kas vaidlusaluse nõude kohta tuleb esitada kirjalikke tõendeid? Kui jah, siis millised dokumendid on tõendina vastuvõetavad?

Jah. Menetluse laadist olenevalt tuleb esitada dokumentaalsed tõendid, mis kajastavad hageja esitatud nõuet. Kui taotletakse elektroonilise maksekäsu väljaandmist, tuleb dokumentaalsed tõendid lisada elektroonilisel vormil. Vekslit või tšeki originaal tuleb lisada käskveksli (tšeki) maksekäsu väljaandmise taotlusele. Hageja õigus esitada erinevat liiki tõendeid ei ole ulatuse poolest mingil viisil piiratud.

1.4 Taotluse rahuldamata jätmine

Kui maksekäsku ei ole võimalik välja anda, ei lükka kohus selle väljaandmise taotlust tagasi, vaid jätkab kooskõlas tsiviilkohtumenetluse tavaeeskirjadega (eelkõige määrab istungi). Maksekäsku ei ole võimalik välja anda, kui hageja ei esita rahalist nõuet, kui kostja asukoht on teadmata või kui maksekäsk tuleb kostjale kätte toimetada välisriigis.

Kohus lükkab elektroonilise maksekäsu väljaandmise taotluse tagasi, kui see ei sisalda kõiki seaduses nõutud andmeid või kui see on arusaamatu või mitmeti mõistetav ja sellised puudused muudavad menetluse jätkamise võimatuks. Sellisel juhul ei palu kohus hagejal esitatud dokumenti parandada või täiendada.

Kui vekslit või tšeki maksekäsu väljaandmise taotlust ei ole võimalik rahuldada, määrab kohus istungi.

1.5 Edasikaebamine

Kohus ei tee maksekäsu, elektroonilise maksekäsu või käskveksli (tšeki) maksekäsu tühistamise otsuseid, seetõttu on küsimus tagasilükatud maksekäsu edasikaebamise kohta ebaoluline.

1.6 Vastuväide

Vastuväite võib esitada maksekäsu või elektroonilise maksekäsu vaidlustamiseks. Kostja võib esitada vastuväite 15 päeva jooksul alates maksekäsu või elektroonilise maksekäsu kättetoimetamisest. Vastuväite elektroonilise maksekäsu vaidlustamiseks võib esitada ka sertifitseeritud elektroonilise allkirjaga elektroonilisel vormil. Vastuväitele ei ole vaja lisada põhjendusi, kuid see peab vastama kohtule esitatava dokumendi üldistele nõuetele, st eelkõige peab dokument olema allkirjastatud ja varustatud kuupäevaga ning sellest peaks nähtuma, millisele kohtule on see adresseeritud, kes selle esitab, millist küsimust see puudutab ja mida taotletakse.

Vastuväidet käskveksli (tšeki) maksekäsu vaidlustamiseks võib esitada 15 päeva jooksul alates kättetoimetamisest. Vastuväites peab kostja esitama kogu teabe selle kohta, mille suhtes tal seoses käskveksli (tšeki) maksekäsu vastuväiteid on.

Euroopa maksekäsmenetluses võib kostja tasuda nõutud summa või vaidlustada nõude 30 päeva jooksul, esitades vastuväite Euroopa maksekäsu väljaandnud kohtule. Vastuväite esitamiseks kasutab ta Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta määruses (EÜ) nr 1896/2006 sätestatud vormi F. Asi edastatakse seejärel tsiviilasju lahendavale üldkohtule ja sellega tegeletakse vastavalt riiklikele õigusaktidele.

1.7 Vastuväite esitamise tagajärjed

Kui kasvõi üks kostja esitab ettenähtud aja jooksul vastuväite, tühistatakse kogu maksekäsk või elektrooniline maksekäsk, kohus määrab istungi ja menetlus jätkub kooskõlas tsiviilkohtumenetluse tavaeeskirjadega.

Kui kostja esitab ettenähtud aja jooksul vastuväite käskveksli (tšeki) maksekäsu kohta, määrab kohus selle arutamiseks samuti istungi. Sõltuvalt vastuväitega seotud menetluse tulemusest võtab kohus seisukoha kohtuotsuse kaudu, jättes käskveksli (tšeki) maksekäsu kehtima (vastuväide leitakse olevat põhjendamatu) või tühistades selle oma otsusega täielikult või osaliselt (vastuväide on täielikult või osaliselt põhjendatud). Selle otsuse suhtes on võimalik esitada edasikaebus. Erinevalt maksekäsu või elektroonilise maksekäsu suhtes esitatud vastuväitest ei tühistata käskveksli (tšeki) maksekäsku vastuväite esitamise teel.

1.8 Vastuväite esitamata jätmise tagajärjed

Maksekäsul, elektroonilisel maksekäsul ja Euroopa maksekäsul, mida ei ole vastuväitega vaidlustatud, on sunniviisilisele täitmisele kuuluva kohtuotsuse toime. Kui kostja jätab käskveksli (tšeki) maksekäsu suhtes vastuväite esitamata või võtab selle tagasi, on sellel samuti sunniviisilisele täitmisele kuuluva kohtuotsuse toime.

1.8.1 Mida tuleb teha, et saada täitmisele pööratav kohtulahend?

Taotluse alusel lisab kohus maksekäsule, elektroonilisele maksekäsule või käskveksli (tšeki) maksekäsule õigusliku toime ja täitmisele pööratavuse klausli. Selliste klauslitega maksekäsk kujutab endast täitedokumenti.

Kui Euroopa maksekäsmenetluses jätab kostja vastuväite ettenähtud tähtjaks esitamata, muutub Euroopa maksekäsk automaatselt täitmisele pööratavaks. Täitmisele pööramine toimub kooskõlas selle liikmesriigi eeskirjade ja menetlustega, kus Euroopa maksekäsk täitmisele pööratakse.

1.8.2 Kas kõnealune kohtulahend on lõplik või on kostjal veel võimalik lahend edasi kaevata?

Kui vaidlustatakse maksekäsk, elektrooniline maksekäsk või vekslit (tšeki) maksekäsk, mille suhtes ei ole esitatud vastuväidet või vastuväiteid ja millel on sunniviisilisele täitmisele kuuluva kohtuotsuse toime, siis ei ole võimalik tavapäraseid õiguskaitsevahendeid kasutada. Seaduses ettenähtud juhtudel on kostjal võimalik kasutada ainult erakorralist õiguskaitsevahendit, tühistamishagi, ning täitmisele pööratava maksekäsu korral ka menetluse taasalustamise hagi (tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 paragrahvi 228 lõige 2 ja paragrahvi 229 lõige 2).

Kui pärast Euroopa maksekäsu suhtes vastuväite esitamiseks kehtestatud 30päevase ajavahemiku möödumist ei ole vastuväidet esitatud, võib kostja paluda Euroopa maksekäsu läbivaatamist vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1896/2006 artiklis 20 sätestatud

tingimustele. Euroopa maksekäsu läbivaatamise taotluse menetluses on kohtualluvus selle välja andnud kohtul. Euroopa maksekäsu läbivaatamise taotlus on ainuke õiguskaitsevahend, mida kostja saab kasutada täitmisele pööratava Euroopa maksekäsu suhtes riigis, kus maksekäsk välja anti. Otsus Euroopa maksekäsu läbivaatamise taotluse kohta väljastatakse nii hagejale kui ka kostjale (tsiviilkohtumenetluse seadustiku seaduse nr 99/1963 paragrahvi 174b lõiked 2 ja 3).

Seotud lingid

<https://www.justice.cz/>

Viimati uuendatud: 15/06/2020

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õigusosalase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja Euroopa õigusosalase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.